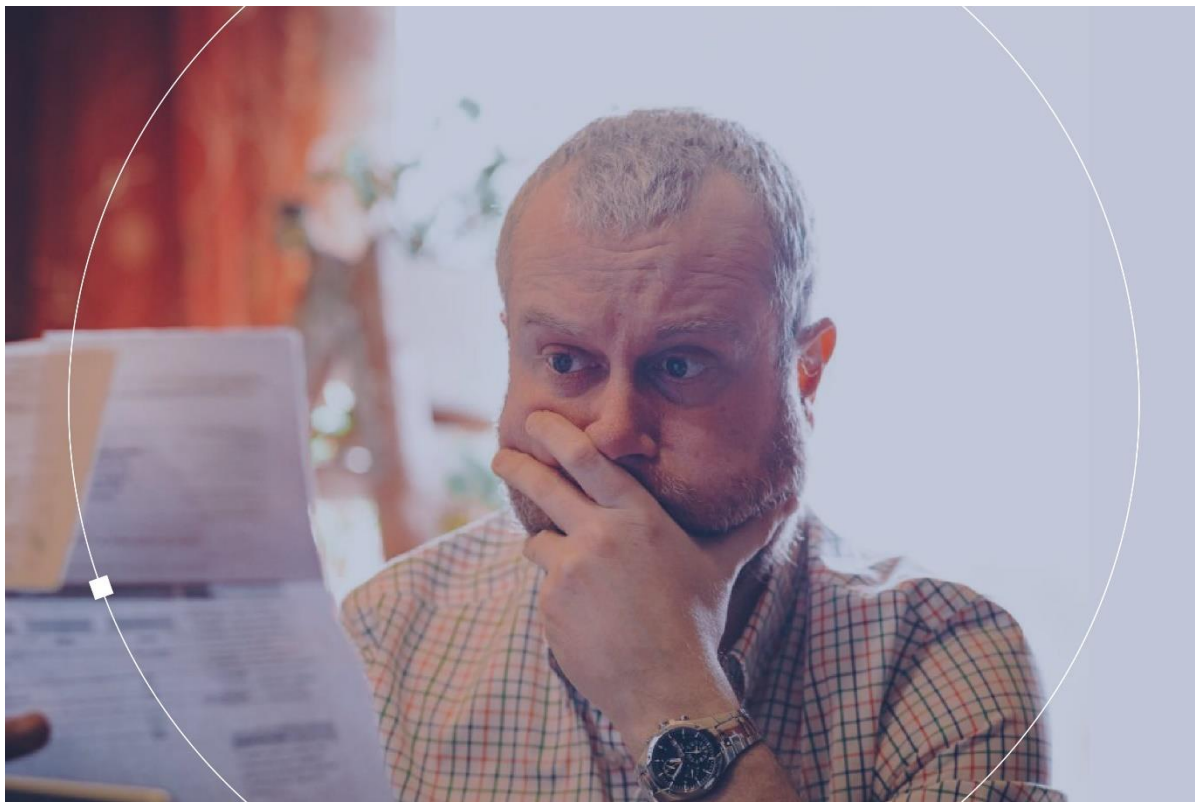

کسورات چیست و چرا از حقوق ما کم می‌شود؟

کسورات، عنوان ستونی در فیش حقوقی است که هرچه میزان آن کمتر باشد، خوشحالی کارمند بیشتر می‌شود؛ این تعریفی است که تا قبل از اطلاع داشتن از چرایی کسر کسورات از حقوق، به آن باور داریم. اما در واقع کسورات، مبالغی هستند که یا به صورت **قانونی** و یا به صورت **توافقی** از حقوق کارمندان کسر می‌شوند و کسر شدن این مبالغ، در بسیاری از مواقع در راستای منافع کارمندان است.

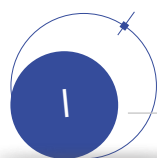
کسوراتی که ماهیانه از حقوق کارمندان کسر می‌شود، یا موقتی هستند یا دائمی؛ و شامل کسورات قانونی و کسورات شخصی می‌شوند.

کسورات قانونی، مبالغی هستند که براساس مصوبه‌های قانونی یا احکام دادگاهی از حقوق کارمندان کسر شده و به سازمان‌های ذینفع پرداخت می‌شوند. مبالغی مانند سهم بیمه کارگر، مالیات حقوق و صندوق‌های اجرایی.

انواع کسورات قانونی:

۱- بیمه (سهم کارگر)

نرخ بیمه کارگرانی که مشمول قانون کار هستند، معادل ۳۰ درصد حقوق و مزایای مشمول بیمه آنهاست.

پرداخت این ۳۰ درصد به شرکت بیمه، به صورت مشترک توسط کارفرمایان و کارگران صورت می‌گیرد. ۷ درصد آن سهم کارگران است و ۲۳ درصد سهم کارفرمایان.

سازوکار پرداخت حق بیمه به این صورت است که کارفرما ۷ درصد از حقوق و مزایای ماهانه کارگر را کسر کرده و ۲۳ درصد مابقی را نیز به آن اضافه می‌کند و مجموعاً ۳۰ درصد را به حساب تأمین اجتماعی واریز می‌کند.

۲- مالیات بر حقوق

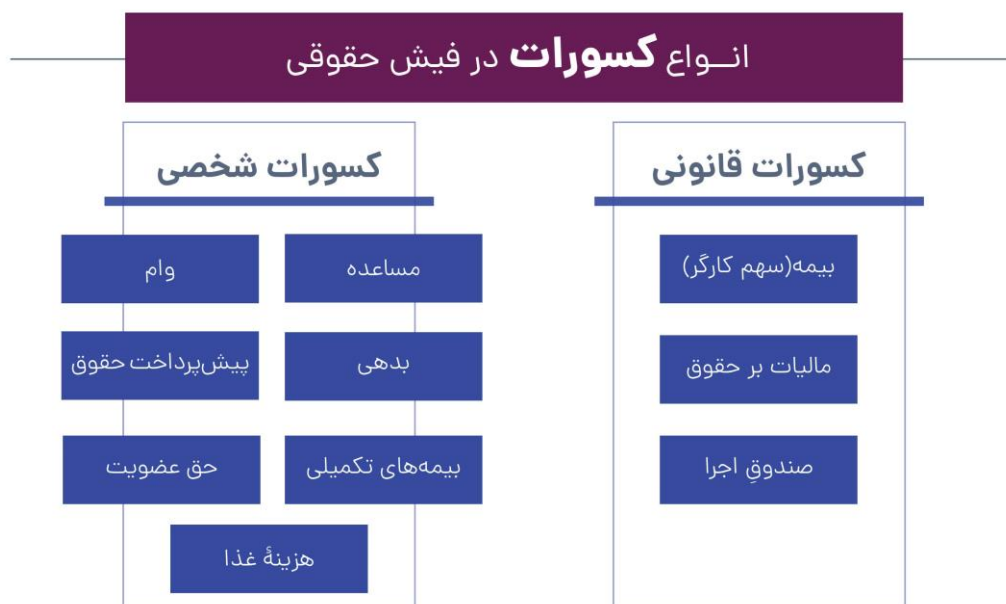
مالیات حقوق، هر ساله بر اساس مصوبات قانونی، برای مشاغل متفاوت و درآمدهای متفاوت تعیین می‌شود. چگونگی کسب درآمد اشخاص حقیقی حالت‌های مختلفی دارد و به طور کلی مالیات به آن دسته از درآمدهایی تعلق می‌گیرد که شخص حقیقی در قبال کارکردن برای شخص دیگر (اعم از حقیقی و حقوقی) دریافت می‌کند. این درآمدها یا به صورت نقدی کسب می‌شوند یا به صورت غیرنقدی؛ و می‌توانند در ازای کار برحسب مدت زمان یا براساس میزان کار انجام یافته، به شخص تعلق بگیرند.

علاوه بر این، میزان حقوقی که در مأموریت‌های خارج از کشور و از منابع ایرانی عاید شخص می‌شود نیز، مشمول مالیات بر درآمد حقوق می‌شوند.

برای مطالعه بیشتر می‌توانید به مقاله مالیات بر درآمد برای حقوق‌بگیرها مراجعه کنید.

۳- صندوق اجرا

اگر کارگر بر اساس حکم دادگاه یا مراجع قانونی، ملزم به پرداخت مبالغی شده باشد، کسوراتی تحت عنوان صندوق اجرا به صورت ماهیانه از حقوق او کسر می‌شود و به حسابی با نام صندوق اجرا واریز می‌شود؛ این کسر و واریز تا زمانی که کل مبلغ تعیین شده تسویه شود، ادامه خواهد داشت.

کسورات شخصی، مبالغی هستند که براساس توافق بین کارگر و کارفرما به صورت دائم یا موقت از حقوق ماهیانه کارمند کسر می‌شود. این مبالغ در قانون پیش‌بینی نشده‌اند و صرفاً منوط به توافق بین کارگر و کارفرما هستند.

انواع کسورات شخصی:

۱-مساعده

مساعده بخشی از حقوق است که کارگر قبل از موعد مقرر از کارفرما دریافت می‌کند؛ این دریافت براساس موافقت کارفرما صورت می‌گیرد و در موعد پرداخت حقوق، از حقوق کارمند تحت عنوان کسورات مساعده کسر می‌شود.

۲-وام

در صورتی که کارگر از کارفرما تحت هر عنوانی وامی دریافت کرده باشد، بر اساس شرایط و ضوابط، ماهیانه مبلغی تحت عنوان قسط وام از حقوق کارمند کسر می‌گردد تا زمانی که مبلغ کلی وام تسویه شود.

۳-بدهی

در صورتی که کارگر به کارفرما تحت هر عنوانی بدهی داشته باشد، براساس توافق طرفین، هر ماه مبلغی از این بدهی از حقوق کارگر کسر می‌شود تا زمانی که مبلغ کلی بدهی تسویه شود.

۴-پیش‌پرداخت حقوق

در صورتی که کارگر قبل از انجام کار از کارفرما مبلغی را دریافت کند، به این مبلغ پیش‌پرداخت می‌گویند؛ این مبلغ پس از انجام کار و در زمان پرداخت حقوق، از حقوق کارگر کسر می‌شود.

تفاوت پیش‌پرداخت با مساعده این است که در مساعده، کارگر مبلغی را دریافت می‌کند که بابت آن کاری را انجام داده است؛ در صورتی که پیش‌پرداخت زمانی توسط کارگر دریافت می‌شود که هنوز کاری انجام نشده است.

۵-بیمه‌های تکمیلی

در صورتی که کارگر یا افراد تحت تکفل او، عضو بیمه‌های تکمیلی‌ای باشند که کارفرما برای آنها در نظر گرفته، به صورت ماهیانه مبلغی بابت بیمه تکمیلی از حقوق کارگر کسر می‌شود. طبیعتاً این عدد بر اساس نرخ بیمه تکمیلی و همچنین تعداد افراد تحت تکفلی که در بیمه تکمیلی عضو هستند محاسبه می‌شود.

۶-حق عضویت

گاهی اوقات در سازمان‌ها و شرکت‌ها صندوق‌هایی وجود دارد که کارگر با عضویت در آنها می‌تواند از مزایای این صندوق‌ها استفاده کند؛ در قبال عضویت کارگر در این صندوق‌ها و براساس شرایط و ضوابط، ماهیانه مبلغی تحت عنوان حق عضویت از حقوق کارگر کسر می‌شود.

۷-هزینه غذا

براساس قرارداد بین کارگر و کارفرما، در صورتی که کارفرما وعده‌های غذایی کارگر را تأمین کند، می‌تواند وجوه مربوط به وعده‌های غذایی را از حقوق کارگر کسر کرده و مبلغ آن را تحت عنوان کسورات هزینه غذا، در فیش حقوقی کارگر درج کند.

نویسنده: نوید سهندی – مدیر پروژه استقرار سیستم‌های منابع انسانی